

Ilmiöt elinvoiman näkökulmasta

Elinvneu 16.04.2024 § 42
50/00.01.03/2024

Mitä ovat ilmiöt?

Ilmiöt ovat tapahtumia, kehityssuuntia tai ilmiöitä, jotka vaikuttavat yhteiskuntaan, talouteen tai kulttuuriin laajemmin. Ne voivat olla esimerkiksi teknologisia innovaatioita, demografisia muutoksia tai ympäristöön liittyviä haasteita. Ilmiöiden tunnistaminen ja ymmärtäminen on tärkeää, sillä ne vaikuttavat merkittävästi yhteisöjen ja organisaatioiden toimintaan ja elinvoimaan.

Esimerkkejä elinvoimaan liittyvistä ilmiöistä

- Digitalisaatio: Digitalisaation myötä palvelut ja tuotantoprosessit siirtyvät yhä enemmän verkkoon, mikä voi lisätä alueen houkuttelevuutta ja taloudellista aktiivisuutta.
- Väestön ikääntyminen: Väestörakenteen muutokset, kuten ikääntyminen, haastavat sosiaali- ja terveyspalveluiden riittävyyden ja laadun, mutta tarjoavat myös mahdollisuuksia uusille palveluille ja tuotteille.
- Kestävä kehitys: Ympäristötietoisuuden kasvu ja kestävän kehityksen tarpeet ohjaavat uusiin innovaatioihin ja liiketoimintamalleihin, jotka voivat vahvistaa alueen elinvoimaa.
- Yrittäjyyden kasvu: Yrittäjyyden nousu voi merkittävästi elävöittää alueen taloutta tuomalla uusia innovaatioita, työpaikkoja ja houkuttelemalla investointeja. Startup-kulttuuri voi myös luoda dynaamisen ja innovatiivisen ilmapiirin, joka houkuttelee luovia ammattilaisia ja asiantuntijoita.
- Kestävän matkailun kehittyminen: Kestävä matkailu, joka painottaa ympäristön suojelua ja paikallisten yhteisöjen hyvinvointia, on nouseva ilmiö. Se voi auttaa kohdentamaan huomiota alueellisiin luonnonvaroihin ja kulttuuriperintöön positiivisella tavalla, tuoden samalla taloudellista hyötyä paikallisyhteisöille. Kestävä matkailu voi myös lisätä alueen houkuttelevuutta matkailukohteena.

Nämä ilmiöt voivat tukea alueen elinvoimaisuutta monin tavoin, edistämällä taloudellista kasvua, työllisyyttä ja sosiaalista hyvinvointia.

Ilmiöjohtaminen

Ilmiöjohtamisella tarkoitetaan johtamisen lähestymistapaa, jossa keskiössä ovat laajemmat yhteiskunnalliset ilmiöt ja niiden monialainen käsittely. Se edellyttää organisaatiolta kykyä tunnistaa merkittäviä ilmiöitä, ymmärtää niiden vaikutukset ja koota eri alojen asiantuntijoita yhteistyöhön niiden ratkaisemiseksi. Ilmiöjohtaminen kannustaa innovatiivisuuteen ja joustavuuteen, mikä on keskeistä elinvoiman säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.

Esimerkkejä kunnan johtamiseen vaikuttavista ilmiöistä

Kunnan johtamisessa ilmiöiden tunnistaminen ja niihin reagoiminen on erityisen tärkeää, sillä ne voivat vaikuttaa merkittävästi paikalliseen talouteen, asukkaiden hyvinvointiin ja palvelujen järjestämiseen.

- Palveluiden keskittämisen vastaiset pyrkimykset: Pienissä kunnissa voi olla paineita vastustaa palveluiden keskittämistä suurempiin keskuksiin, mikä vaatii innovatiivisia ratkaisuja palveluiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi digitaalisten palveluiden laajentamista tai kumppanuuksien luomista muiden kuntien tai yksityisen sektorin toimijoiden kanssa palvelutarjonnan turvaamiseksi.
- Väestökato ja sen hallinta: Monet pienet kunnat kohtaavat väestökadon haasteen, kun nuorempi sukupolvi muuttaa suurempiin kaupunkeihin koulutuksen ja työmahdollisuuksien perässä. Tämä vaikuttaa verotuloihin, palveluiden kysyntään ja kunnan elinvoimaan. Strategiat väestökadon hallitsemiseksi voivat sisältää elinvoiman lisäämistöimenpiteitä, kuten yrittäjyyden tukeminen, elämänlaadun parantaminen ja aktiivinen markkinointi ulkopuolelta tuleville asukkaille ja yrityksille.

- Kestävän kehityksen edistäminen: Pienissä kunnissa kestävän kehityksen edistäminen voi tarjota sekä taloudellisia että ympäristöllisiä hyötyjä. Tämä voi tarkoittaa investointeja uusiutuvaan energiaan, paikallisen ruoan tuotannon tukemista tai kestävän matkailun kehittämistä, mikä voi houkuttaa kävijöitä ja parantaa kunnan mainetta vihreänä, kestävänä yhteisönä.
- Teknologian hyödyntäminen kunnan palveluissa: Digitalisaatio ja teknologian hyödyntäminen voivat auttaa pieniä kuntia tarjoamaan parempia ja tehokkaampia palveluita. Esimerkiksi etäpalvelut terveydenhuollossa ja koulutuksessa voivat parantaa palveluiden saavutettavuutta ja laatua, mikä on erityisen tärkeää, jos fyysiset resurssit ovat rajalliset.
- Paikallisen talouden monipuolistaminen: Riippuvuuden vähentäminen yhdestä tai muutamasta talouden sektorista voi olla ratkaisevan tärkeää pienen kunnan taloudelliselle kestävyydelle. Monipuolistamalla talouttaan esimerkiksi edistämällä paikallista yrittäjyyttä, matkailua ja kestävän maatalouden aloja, kunnat voivat luoda vakaamman taloudellisen pohjan ja vähentää alttiutta talouden suhdannevaihteluille.
- Kuntalaisten osallistaminen ja yhteisöllisyys: Aktiivisen kansalaisyhteiskunnan ja asukkaiden osallistumisen edistäminen päätöksentekoprosessiin voi vahvistaa yhteisön tunnetta ja lisätä luottamusta kunnan hallintoa kohtaan. Tämä voi sisältää esimerkiksi avoimet foorumit, työpajat ja digitaaliset alustat, jotka mahdollistavat asukkaiden mielipiteiden ja ideoiden esittämisen. Vahva yhteisöllisyys voi myös houkuttaa uusia asukkaita ja yrityksiä kunnan alueelle.

Tunnistamalla ja johtamalla näitä ilmiöitä aktiivisesti, kunnat voivat varmistaa elinvoimansa säilymisen ja kehityksen pitkällä aikavälillä.

Keskustellaan kuntajohtamiseen vaikuttavista ilmiöistä elinvoiman näkökulmasta.

Päätös

Keskustelussa nousi aiheiksi mm. koiraharrastaminen ja aidatut koirametsät, osallistava budjetointi, hyvinvointimatkailu, maallemuuttajat, selkeät ja helposti lähestyttävät palvelupaketit niin kuluttajille kuin yrityksille sekä väestönrakenteen vaikutuksesta ja asukasluvun nousun tavoitteista.